

Een jaar in de bijenkast: lessen van een bewogen seizoen

Tekst Harry Mouris

De imkerij is een passie van Harry Mouris. Hij runt samen met zijn vrouw Jacqueline B&B en Imkerij de Heughte in Oosterwolde.

De kamers voor de gasten hebben namen als De Kieps en De Korf. Hij vertelt zijn gasten graag over het houden van bijen. Hij deelt deze kennis met veel plezier en behaalde afgelopen jaar bij de NBV zijn diploma Leraar Imkeren. Voor Bijenhouden verzorgt hij dit jaar de beginnersrubriek.

Het najaar is voor de imker een rustige periode. Een mooi moment om eens te reflecteren op het afgelopen bijenjaar.

Het afgelopen jaar als imker was voor mij een ware rollercoaster, gevuld met onverwachte wendingen en waardevolle lessen. Voor beginnende imkers kan het eerste jaar vaak uitdagend zijn en dit jaar was daar geen uitzondering op. In dit artikel deel ik mijn ervaringen, zodat ook u kunt leren van de ups en downs die ik in dit bijenseizoen heb meegemaakt.

Voorjaar: koude en natte start

Het bijenjaar begon vreemd. Al in februari hadden we behoorlijk hoge

temperaturen, waardoor het zogenaamde groeipunt vroeg in het seizoen viel. Het groeipunt is het moment waarop de koningin stopt met rustig eitjes leggen en haar 'productiecapaciteit' begint op te voeren. Hierdoor waren mijn volken al vroeg in het voorjaar flink aan het groeien. Helaas was het voorjaar vervolgens erg nat en koel.

De gevolgen van dit koele en natte weer waren voor de honingproductie voor veel imkers problematisch. Normaal ga ik in het voorjaar naar het koolzaad, maar bij de boer waar ik

altijd welkom ben was door de overvloedige regenval te weinig koolzaad opgekomen. Er was voor mijn volken daardoor helaas geen plek dit jaar. Mijn bijen worden ingezet voor de bestuiving van Jonagold-appels. Een appelras dat echt honingbijen nodig heeft voor de bestuiving. De appelteler heeft zijn boomgaard in de Flevopolders en daar bloeiden de appels wat later dan in de Betuwe. Ik had geluk en net een weekje redelijk zonnig weer, waardoor mijn bijen een flinke honingooft van de appels hebben kunnen halen.



Hoog water rond de kasten. Foto Abe Maaijen



Bloemen in de regen. Foto Harry Mouris

Onverwachte schaarste

Het vreemde in dit voorjaar was dat het wel leek of alle drachten tegelijk vielen. Ik had dat, door te weinig inspecties, onvoldoende in de gaten. Na de oogst van de voorjaarshoning was de dracht ineens abrupt gestopt. Ik heb dat onderschat en daardoor kwamen mijn volken in voedselnood. Gelukkig kon ik nog op tijd bijvoeren, maar sommige volken hebben toch een gevoelige tik gehad. Ik deel dit graag met u, om te laten zien dat elk imkerjaar anders is en ook ervaren imkers voor verrassingen komen te staan. Als imker is het cruciaal om in te grijpen wanneer je ziet dat je bijen honger lijden. Regelmatige inspecties en het monitoren van het gewicht van de bijenkasten kunnen je helpen om tijdig bij te voeren.

Zwermen: een zeldzaamheid dit jaar

Normaal gesproken is het voorjaar de tijd waarin bijenvolken zwermen, een natuurlijk proces waarbij een deel van het volk de kast verlaat om een nieuwe thuis te vinden. Dit jaar was het echter anders. Het koude voorjaar en de overvloedige regen zorgden ervoor dat er bij mij weinig zwermen waren. Ik heb bij twee van mijn vijftien volken zwermverhinderende maatregelen moeten treffen. Aan de ene kant hoefde ik me geen zorgen te maken over het verliezen van bijen aan zwermen. Aan de andere kant viel het

door het gebrek aan zwermrust niet mee om koninginnen te kweken.

Varroa: een lichtpuntje in een moeilijk jaar

Ondanks de uitdagingen in dit bijenseizoen was er één positief aspect: de geringe varroa-besmetting. Varroamijten zijn zoals u weet één van de grootste bedreigingen voor bijenvolken en elk jaar moeten imkers maatregelen nemen om deze parasieten onder controle te houden. Dit jaar was bij mijn volken de varroa-besmetting opmerkelijk laag. Met mijn cursisten monitoren we het hele seizoen de mijtval en bij één volk was die aanzienlijk. De andere volken hadden zo goed als geen besmetting, wat een opluchting was te midden van alle andere problemen.

Hoewel ik niet precies kan zeggen waarom de varroamijten minder aanwezig waren, vermoed ik dat de koude en natte omstandigheden een rol hebben gespeeld. Eén bepalende factor heb ik echter al wat langer zelf in de hand. En dat is dat ik al enkele jaren koninginnen invoer die varroa-resistente eigenschappen hebben. De helft van mijn volken bevatten P-moeren met VSH (Varroa Sensitive Hygiene). Ook mijn imkerbuurman doet dat al langere tijd. Hierdoor zitten wellicht de varroa-resistente eigenschappen in het merendeel van de darren in mijn omgeving. Maar zelfs in een jaar met lage

besmettingsniveaus is het belangrijk om alert te blijven en preventieve maatregelen te nemen. De tweede gang van het driegangenmenu heb ik deze zomer dan ook zeker uitgevoerd.

Terugblik en vooruitblik

Terugkijkend op dit bewogen jaar als imker, heb ik ook weer lessen geleerd. Elk seizoen brengt zijn eigen uitdagingen en verrassingen en als imker is het onze taak om ons aan te passen en te leren van deze ervaringen. Voor beginnende imkers is het belangrijk om te onthouden dat geduld, flexibiliteit en waakzaamheid de sleutel zijn tot succes.

Terwijl ik vooruitkijk naar het komende jaar, ben ik optimistisch. Ondanks de soms wat lastige omstandigheden hebben de volken het prima gedaan. Ik heb gezien hoe veerkrachtig bijen kunnen zijn en hoe belangrijk het is om voorbereid te zijn op onverwachte omstandigheden. Ik hoop dat mijn ervaringen u helpen in uw eigen imkeravontuur en dat u, ondanks de uitdagingen, blijft genieten van de wonderen die het bijenhouden te bieden heeft.

Imker zijn is zoveel meer dan alleen een kast in de tuin en het oogsten van honing; het is een constante leerervaring en een diepe verbinding met de natuur. Elke uitdaging biedt een kans om te leren en te groeien. Succes met uw bijen en geniet van het avontuur! ●